

## OBRAZEC ZAVESTNE PRIVOLITVE V OPERATIVNI POSEG - **TRANSURETRALNA RESEKCIJA PROSTATE (TURP)**

Spoštovani!

Zahvaljujemo se vam za zaupanje, da ste izbrali naš center in naše strokovnjake za operativni poseg. Pred posegom bi vam želeli podrobno opisati sam potek operativnega zdravljenja in vam razložiti tudi možne zaplete.

### **KAJ JE PROSTATATA?**

Prostata je žleza, ki leži v spodnjem urinarnem traktu tik pod mehurjem in obdaja sečnico (Slika 1a). Prostato najdemo samo pri moških. Izdeluje tekočino, ki skrbi za prenos semena. Vsebuje gladko mišičnino, ki iztisne seme med ejakulacijo. Zdrava prostata je velikosti večjega oreha, njena prostornina je 15–25 mililitrov. S starostjo se žleza počasi povečuje.

### **BENIGNO POVEČANJE PROSTATE**

Bolezni prostate so običajno povezane s staranjem in lahko povzročajo nadležne simptome v predelu spodnjega urinarnega trakta pri moških, starih več kot 50 let. Tanjši curek, kapljanje, prekinjanje, občutek nepopolnega spraznenja sečnega mehurja, pogosto uriniranje, napenjanje pri uriniranju so tipični simptomi spodnjega urinarnega trakta. So ena najpogostejših kliničnih težav starejših moških. Simptome lahko povzroča povečana prostata – stanje, ki je poznano kot benigno povečanje prostate (BPP) (Slika 1b). Te simptome lahko povzročajo tudi druga zdravstvena stanja in zdravnik bo to upošteval. Benigno povečanje prostate je pogost pojav, povezan s hormonskimi spremembami, ki nastanejo s staranjem moškega. Bolezni prostate lahko povzročajo nemalo skrbi, vendar je treba vedeti, da BPP ni rak prostate. Iz BPP se rak nikoli ne razvije, četudi stanja ne zdravimo. Kljub temu pa se lahko tako benigno povečanje prostate kot rak razvijeta s starostjo, možna je tudi hkratna prisotnost obeh.

### **KAJ JE TRANSURETRALNA RESEKCIJA PROSTATE?**

Transuretralna resekcija prostate (TURP) je operacija s katero zdravimo simptome spodnjih sečil zaradi povečane prostate. Kombinirani optični in kirurški inštrument (resektoskop) se vstavi skozi konico penisa v sečno cev. Zdravnik z uporabo električnega bipolarnega resektoskopa odstrani presežek prostatičnega tkiva, ki upočasnjuje pretok urina. TURP velja za najbolj učinkovito metodo zdravljenja simptomov spodnjih sečil zaradi povečane prostate.

### **ZAKAJ JE POTREBNA OPERACIJA?**

TURP pomaga zmanjšati simptome spodnjih sečil, ki so povezani s povečano prostato.

Absolutne indikacije za operativni poseg so:

- popolna zopora uriniranja z vstavljenim urinskim katetrom
- kamni v sečnem mehurju
- okvara ledvične funkcije
- kri v urinu

NAV/OP 046 ver 1-1.10.2016

- hujša/ponavljajoča se vnetja sečil

Relativne indikacije za operativni poseg so:

- tanjši curek, podaljšano, prekinjajoče se uriniranje
- kapljanje, prekinjanje
- občutek nepopolnega spraznjenja sečnega mehurja
- pogosto uriniranje, občutek nuje, nočno uriniranje
- napenjanje pri uriniranju
- okužbe sečil

### **POMEMBNO!!!**

**Kljub temu, da gre za rutinsko operacijo, ki jo izvede izkušen kirurg se lahko med ali po operaciji pojavijo zapleti. Z zapleti smo vas dolžni seznaniti, vi pa ste dolžni pred posegom:**

- **potek zdravljenja in možne zaplete preučiti,**
- **v primeru nejasnosti vprašati lečečega kirurga, ter**
- **pred posegom podpisati zavestno privolitev v operativni poseg: transuretralna resekcija prostate.**

**Do uvoda v anestezijo imate absolutno pravico, da svojo odločitev prekličete!**

#### **MOŽNI ZAPLETI PRI TURP**

**Internistični zapleti:** Čeprav gre za majhen, minimalno invaziven kirurški poseg, ki navadno ne traja dlje kot 60 minut, lahko zaradi posega nastanejo internistični zapleti kot so GLOBOKA VENSKA TROMBOZA, PLJUČNA EMBOLIJA in AKUTNI MIOKARDNI INFARKT. Tveganje za nastanek globoke venske tromboze z ali brez pljučne embolije je povečano pri starejših bolnikih z aritmijami – atrijska fibrilacija in pri osebah z motnjami v strjevanju krvi. Tveganje je povečano tudi pri bolnikih, ki zaradi bolečin dlje časa ležijo. Praviloma boste prejeli zdravilo za preprečevanje zgoraj omenjenih dogodkov.

Najboljša zaščita je zgodnje poperativno vstajanje ter hoja. V kolikor bi med zdravljenjem do takega zapleta prišlo, je naše strokovno osebje usposobljeno za prepoznavo in pravilno zdravljenje, v primeru potrebe po invazivni diagnostiki ali terapiji, vas bomo nemudoma premestili v najbližji ustrezno opremljen internistični center.

**Začasne težave pri uriniranju:** Nekaj dni po posegu in odstranitvi urinskega katetra imate lahko težave pri uriniranju. Sečnica lahko peče, lahko vas nekoliko sili na vodo, lahko so prisotne bolečine v spodnjem delu trebuha in presredku, urin je lahko še krvav. V primeru, da so težave zelo hude, vam za nekaj dni ponovno namestimo urinski kateter.

**Okužba sečil:** Okužba sečil je možen zaplet po vsakem operativnem posegu na prostati. Med posegom boste prejeli antibiotično terapijo, ki vam jo bomo predpisali še za pooperativno obdobje v trajanju 5-10 dni.

## **V primeru povišane telesne temperature, mrzlice in slabega počutja je potreben takojšen posvet z urologom operaterjem!**

**Suhi orgazem:** Pri TURP operater odstrani odvečno tkivo prostate, ki se nahaja tudi v predelu vratu sečnega mehurja. V tem predelu je prisoten notranji urinarni sfinkter, ki je med drugim zadolžen za ejakulacijo. Tako je izpust sperme po operaciji prostate pri orgazmu v sečni mehur namesto iz penisa. Strokovno stanje imenujemo retrogradna ejakulacija ali suhi orgazem in ni škodljiv, ne vpliva na spolni užitek, lahko pa vpliva na sposobnost spočetja otrok.

**Eretilna disfunkcija:** Tveganje je zelo majhno, vendar se erekttilna disfunkcija lahko pojavi po TURP.

**Močna krvavitev:** Med operacijo prostate bolnik krvavi, vendar v zelo redkih primerih tako močno, da je potrebno nadomeščati kri s transfuzijo. Moški z večjo prostato in vnetjem sečil imajo večje tveganje za krvavitev. Po operaciji vam bomo namestili perfuzijski kateter, prek katerega se kontinuirano spira mehur. Na ta način preprečujemo nastanek krvnih strdkov v sečnem mehurju in mašenje urinskega katetra.

**Urinska inkontinenca:** V zelo redkih primerih lahko med TURP pride do okvare zunanjega urinarnega sfinktra in urinske inkontinence.

**Ponovitev simptomov:** Nekateri moški potrebujejo ponovno zdravljenje po TURP, saj se simptomi povrnejo v daljšem časovnem obdobju ali nikoli dovolj neizboljšajo. Redko je potrebno operacijo ponoviti zaradi ponovne rasti prostatičnega tkiva ali nastale zožitve sečnice/vratu sečnega mehurja.

### **KAKO SE PRIPRAVIM NA POSEG?**

Na dan posega ne smete zaužiti tekočin ali hrane!

Nekaj dni pred operacijo morate prenehati jemati zdravila, ki povečajo tveganje za krvavitev.

To so:

MARIVARIN, MAREVAN, SINTROM, apixaban (ELIQUIS), dabigatran (PRADAXA) ali rivaroxaban (XARELTO). Pred operacijo je NUJNA predpriprava v antitrombotični ambulanti. S seboj prinesite pisni

izvid, kjer bo zabeleženo, da je INR 1,3 ali manj in izvid naj ne bo starejši od enega ali dveh dni. Bolniki, ki prejemajo zdravilo PLAVIX, lahko ukinejo terapijo le z dovoljenjem kardiologa oz. nevrologa. V kolikor ukinitvev ni možna, bomo skušali prilagoditi datum operacije. Aspirin 100 Protect ni NUJNO ukinjati pred operacijo, zaželeno pa je, da se vsaj 7 dni pred posegom ne jemlje. S seboj nujno prinesite seznam vseh zdravil, ki jih jemljete.

Med in po operaciji boste prejeli antibiotično terapijo.

Uredite si prevoz domov, ker sami ne boste sposobni voziti avtomobila in bi z večjo telesno aktivnostjo povečali tveganje za pooperativno krvavitev. 4-6 tednov po operaciji odsvetujemo večje fizične aktivnosti.

### **KAJ LAHKO PRIČAKUJEM?**

TURP običajno traja 60 do 90 minut. Operacija poteka v splošni ali delni (spinalni) anesteziji. Za

NAV/OP 046 ver 1-1.10.2016

preprečevanje okužbe boste prejeli med in po operaciji antibiotik in zdravilo za preprečevanje trombemboličnih dogodkov.

#### Med postopkom

Resektoskop se vstavi v konico penisa in preide skozi sečnico v predel prostate. Operacija se v celoti opravi znotraj telesa (endoskopsko). Operater prostatično tkivo reže z bipolarno električno zanko postopno, v manjših koščkih, ki jih med operacijo potiska v sečni mehur. Po operaciji koščke prostatičnega tkiva odstranimo iz sečnega mehurja in jih praviloma pošljemo na patohistološki pregled.

#### Po postopku

Po operaciji vas bomo premestili v sobo za okrevanje, kjer boste pod nadzorom do prenehanja

učinkovanja izbrane anestezije. Dobili boste protibolečinsko terapijo. V bolnišnici boste ostali praviloma do dveh dni. Po operaciji vam bomo namestili perfuzijski kateter, prek katerega se kontinuirano spira mehur. Na ta način preprečujemo nastanek krvnih strdkov v sečnem mehurju in mašenje urinskega katetra. Urinski kateter ostane praviloma nameščen 24 do 48 ur po operaciji oziroma dokler niste sposobni urinirati sami.

Morda boste opazili tudi:

#### **Kri v urinu**

To je normalno. Ko kirurg izreže odvečno tkivo prostate ostane v žlezi rana, ki se ob iztoku urina čisti. Nekaj časa je potrebno, da se rana zaraste in pokrije z normalno sluznico. V času celjenja lahko pride do krvavitve.

#### **Občutek draženja sečil**

Uriniranje bo lahko boleče/pekoče. Lahko boste imeli občutek nuje ali pogoste potrebe po uriniranju. Boleče uriniranje se na splošno izboljša v šestih do osmih tednih po operaciji, ko se operativna rana povsem zaceli.

#### **SVETUJEMO**

Pijte veliko tekočin. Nekaj tednov po operaciji uživajte kuhano hrano bogato z vlakninami, da se izognete zaprtju in napenjanju. V primeru zaprtja si pomagajte z Donat Mg-jem ali svečkami za zaprtje.

2-4 tedne po operaciji lahko ponovno pričnete jemati zdravila za strjevanje krvi, v kolikor je urin povsem bister.

Izogibajte se težjim naporom, vožnji avtomobila in spolnosti vsaj 4-6 tednov po operaciji.

#### **REZULTATI**

TURP običajno olajša simptome hitro, v nekaj dneh ali tednih po operaciji. Večini moških se pretok urina bistveno izboljša. Nekaj let po operaciji je nadaljevanje zdravljenja lajšanja simptomov spodnjih sečil včasih potrebno.

**V PRIMERU POVIŠANE TELESNE TEMPERATURE,  
MRZLICE, SLABEGA POČUTJA, ZAPORE PRI  
URINIRANJU, SVETLO RDEČE KRVI S STRDKI, NAS  
TAKOJ KONTAKTIRAJTE!**

Hvala vam, da ste si vzeli čas in si skrbno prebrali gornji tekst. V kolikor imate dodatna vprašanja je vaš kirurg vedno na voljo. V kolikor dodatnih vprašanj nimate vas prosimo, da podate pisno privolitev v predlagani operativni poseg in sicer: ***transuretralna resekcija prostate***.

Spodaj podpisana /i \_\_\_\_\_ ***razumem in sprejemam tveganja*** na

katera sem bil/a opozorjen/a in potrjujem, da mi je moj zdravnik \_\_\_\_\_  
razumljivo odgovoril na vsa vprašanja glede operativnega posega in s tem povezanih tveganj. ***S tem podpisom zavestno privolim*** v operativni poseg: ***transuretralna resekcija prostate***.

V Ljubljani, dne \_\_\_\_\_

Podpis bolnika: